

30.09.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**30 Eylül 2021
Perşembe**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

30 Eylül 2021 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ

— Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 84)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— 154 kV Malatya-2-Kömürhan Enerji İletim Hattı Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4513)

— Kağızman İlçesi Doğal Gaz Boru Hattı Projesinin Gerçekleştirilmesi Amacıyla Kars İli, Selim ve Kağızman İlçeleri Sınırları İçerisinde Yer Alan Bazı Taşınmazların Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4514)

— Giresun İli, Dereli İlçesi, Akkaya Köyü ile Tirebolu İlçesi, Sekü Köyünde Bulunan Bazı Taşınmazların, 22/8/2020 Tarihinde Meydana Gelen Sel ve Heyelan Afetleri Neticesinde Konut Yapılmasına Elverişli Alanı Olmayan Hak Sahipleri İçin Yeni Yerleşim Alanı İhtiyacının Karşıllanması Amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4515)

— Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatını Oluşturan Birimlerin Nitelik, Kurulduğu Şehir ve Ülke, Görev Alanı, Akredite Edildiği Ülkeler ve Bağlı Bulunduğu Misyonlar Hakkındaki 13/4/1999 Tarihli ve 99/12770 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 4516)

— Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 4517)

— Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsü Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4518)

— Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK) ile Malta Finansal İstihbarat Analiz Birimi (FIAU) Arasında Karapara Aklama, Bağlantılı Öncül Suçlar ve Terörizmin Finansmanı ile İlgili Finansal İstihbarat Değişiminde İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4519)

— Gümüşhane İli, Merkez İlçe, Yenimahalle ve İnönü Mahalleleri Sınırları İçerisinde Yer Alan Bazı Alanların Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı İlan Edilmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 4520)

— Kayseri İli, Melikgazi İlçesi, Mimarsinan Fatih Mahallesi Sınırları İçerisinde Yer Alan Bazı Alanların Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı İlan Edilmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 4521)

— Afyonkarahisar İli, Bolvadin İlçesi, Kemerkaya Köyünde Arazi Toplulaştırması ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 4522)

— Sivas İli, Altınyayla, Hafik ve Zara İlçelerinde Bulunan Bazı Yerlerde Arazi Toplulaştırması ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 4523)

— Iğdır İli, Tuzluca İlçesinde Bulunan Bazı Yerlerde Arazi Toplulaştırması ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 4524)

— Manisa İli, Köprübaşı İlçesi, Yardere Mahallesinde Arazi Toplulaştırması ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 4525)

- Bilecik İli, Bozüyük İlçesi, Dodurga Beldesinde Arazi Topplulaştırması ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 4526)
- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile İlgili Kararlar (Karar Sayısı: 4527, 4528)

ATAMA KARARI

- Hâkimler ve Savcılar Kuruluna Ait Atama Kararı

YÖNETMELİKLER

- Sürücü Adayları ve Sürücülerde Aranacak Sağlık Şartları ile Muayenelerine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Mera Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Ücret Garanti Fonu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Vakıflar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

ANA STATÜ

- Türkiye Judo Federasyonu Ana Statüsünde Değişiklik Yapılmasına Dair Ana Statü

TEBLİĞLER

- İşkolu Tespit Kararları (No: 2021/134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148)
- 5510 Sayılı Kanunun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (c) Bendi Kapsamında Sigortalı Sayılanların Hizmet Bilgilerinin Elektronik Ortama Aktarılması Hakkında Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ
- Bağ-Kur Sigortalılarının Hak ve Yükümlülükleriyle İlgili Uygulama Tebliği Seri No:1'in Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ
- Gelir/Aylık Ödeme ve Yoklama İşlemleri Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- İstirahatli Olan Sigortalıların İşyerinde Çalışmadıklarına Dair Bildirimin İşverenlerce Sosyal Güvenlik Kurumuna Gönderilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ
- Kamu Görevlilerinin Tahsis Yardımlarına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Kısa Vadeli Sigorta Kolları Uygulama Tebliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 20/5/2021 Tarihli ve 2020/15967 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 8/6/2021 Tarihli ve 2015/12115 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

- Yargıtay 3. Hukuk Dairesine Ait Karar

TOBB'dan AFAD'a 50,5 milyon liralık yardım

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), 3 Ağustos'ta 81 ilde başlattığı yardım kapsamı kapsamında toplanan 50,5 milyon liralık nakdi doğal afet yardımını AFAD'a aktardı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile bağlı oda ve borsalar tarafından doğal afetler için toplanan yardımlara ilişkin çek, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nda (AFAD), İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ve AFAD Başkanı Yunus Sezer'e takdim edildi.

Türkiye'nin farklı bölgelerinde yaşanan afetleri hatırlatan Bakan Soylu, yangın ve felaketi kampanyasına Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderlik ettiğini kaydetti. "Toplam şu ana kadar 961 milyon 351 bin liralık bir yardım geldi." diyen Soylu, Katar'ın ve Kuveyt'in de kampanyaya destek verdiğini söyledi.

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu ise, orman yangınları ile sel afetleri için iş dünyası adına ellerini taşın altına koyduklarını, yaraların sarılmasına yardımcı olmak için 3 Ağustos'ta yardım kampanyası başlattıklarını aktardı. Bu kapsamda 81 ilden aynı ve nakdi yardımlar topladıklarını belirten Hisarcıklioğlu, "Kampanyaya oda ve borsalar, sektör meclisleri, kadın ve genç girişimci kurumları, iş dünyası ve vatandaşlar iştirak etti. Toplanan nakdi yardımları bugün AFAD'a aktardık. Kampanya kapsamında 50,5 milyon lira toplandı." dedi.

"Toplanan yardımlar 64,1 milyon liraya ulaştı"

Afetler dolayısıyla gerçekleştirdikleri yardımlardan bahseden Hisarcıklioğlu, şunları kaydetti: "Arhavi'de meydana gelen sel dolayısıyla ihtiyaç duyulan acil ihtiyaçlar için kullanılmak üzere Artvin Valilięine 3,5 milyon lira, Antalya bölgesinde meydana gelen orman yangınları dolayısıyla acil ihtiyaçlar için kullanılmak üzere Antalya Valilięine 5 milyon lira gönderdik. Bu kapsamda afet bölgelerine gönderilen ayni yardımların yaklaşık tutarı 13,6 milyon liradır. Afetlerin başladığı tarihten bu yana ayni ve nakdi yardımlarımızın genel toplamı 64,1 milyon liraya ulaştı."

Hisarcıklioğlu, oda ve borsalar ile Türk iř dünyasını afetlere karşı hazır hale getirmek amacıyla da çalıştıklarını belirterek, bu kapsamda TOBB bünyesinde oda ve borsa başkanlarıyla "Deprem-Afet alışma Grubu" oluşturduklarını bildirdi.

23 milyar liralık yeni kredi paketi geliyor

İstihdam odaklı ve ağırlıklı KOBİ'lere yönelik 23 milyar lira tutarında kefalet hacmi oluşturacak yeni bir kredi paketi hazırlandı.

KOBİ'lere istihdam, imalat sanayiine 5 ve 6. bölgede yatırım odaklı, 23 milyar liralık ucuz kredi paketi oluşturuldu. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın istihdam artırma odaklı, KOBİ ağırlıklı şirketlere yönelik 23 milyar TL tutarında kefalet hacmi oluşturacak bir paket hazırladığı bildirildi. İkinci çeyrek Kamu Maliyesi Raporunda yer alan bilgiye göre, Ekonomik Reform Programı kapsamındaki eylemlerin hayata geçirilmesinde bu kredi paketinin kullanılacağı belirtildi.

Buna göre, istihdama ilave katkı yapabilecek mikro ve küçük işletmeler ile imalata dayalı ithal edilen ürünleri yerli olarak üretme imkanı olan yatırım teşvik belgesi sahibi şirketler ve yerli malı belgesi olan soğuk hava üniteleri ve araç üstü iklimlendirme kasa yatırımı yapan şirketler bu kredi programında ana hedef kitle olacak. Raporda verilen bilgiye göre, toplamda 23 milyar TL olan Hazine destekli Kredi Garanti Fonu (KGF) kefalet limitlerinde 10 milyar TL uzun vadeli yatırımları desteklemek için kullanılacak. Desteğin bu kısmının KGF tarafından kısa süre içinde kamuoyuna duyurularak hayata geçirileceği öğrenildi.

Burada ithal ikamesi destek paketi kapsamında 5 ve 6. Bölgelerde ithal ikamesi ve ihracat öncelikli yatırımlara kredi desteği verilecek. Bu kapsamdaki teşviklere KGF kefalet desteği yanında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinden faiz/kar payı

desteğiyle maliyet ucuzlatılacak. Kullandırılacak krediler en az 6, en fazla 24 aylık ödemesiz döneme sahip olacak ve 120 ay vadeli olabilecek.

İstihdama odaklanan kısımda ise yine 10 milyar TL KGF kefalet limiti konuldu. Bu kapsamda mikro ve küçük işletmelere her bir ilave istihdam için 100 bin TL'ye kadar kredi imkanı sağlanmış olacak. Pakette KGF kefaleti yanında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın faiz/kar payı desteği verilecek. Salgın döneminde Nakdi Ücret Desteęinden yararlananları tekrar istihdam eden işverenler de ilave istihdam etmiş sayılacak. Şirketlere en az 6 ay ödemesiz olmak üzere 24 aya kadar vadeli, 500 bin TL'ye kadar kredi kullandırılabilir.

Soğuk zincir taşımacılığı yatırımlarını desteklemek amacıyla oluşturulan 3 milyar TL'lik kefalet programında ise soğuk hava ünitesi ve araç üstü soğutma kasa yatırımı yapan KOBİ'lere finansman desteği sağlanması hedeflendi. Bu pakette KOSGEB'in bütçesinden faiz veya kâr payı desteği de verilecek.

65 maddeli vergi paketi 1 Ekim'de Meclis Başkanlığına sunuluyor

65 maddelik vergi paketi 1 Ekim'de Meclis Başkanlığına sunulacak. DÜNYA'ya açıklamalarda bulunan AK Parti Grup Başkanvekili Mustafa Elitaş, "Vergiye gönüllü uyumu sağlayacak, kayıt dışı ile mücadelede etkinliği artıracak adımlar atıyoruz" dedi.

ANKARA- AK Parti tarafından hazırlanan, 65 maddelik vergi paketi 1 Ekim'de Meclis Başkanlığına sunulacak. Hazırlanan yasa teklifine ilişkin olarak **DÜNYA**'ya açıklamalarda bulunan AK Parti Grup Başkanvekili Mustafa Elitaş, Vergi Usul Kanunun kayıt dışılığı azaltacak ve vergiye uyumu teşvik edecek şekilde yeniden ele alındığını bildirdi.

Elitaş, "Vergiye gönüllü uyumun artırılmasını teşvik eden düzenlemeler söz konusu. Vergi uygulamalarında öngörülebilirliğin artırılması çerçevesinde dijital ortamda vergi takiplerinin denetim ve incelemelerin alt yapısı oluşturulacak. Sermaye yapısının güçlendirilmesi ve yeni yatırımların teşvik edilmesiyle ilgili düzenlemeler söz konusu" dedi.

AK Parti Grup Başkanvekili Elitaş, vergi paketinde teşvik belgeli yeni yatırımlarda yapılan yatırım harcamasına göre hak kazanılan yatırıma katkı tutarının ilk yıl için yüzde 10'luk kısmının KDV ve ÖTV hariç diğer vergi borçlarının terkinin suretiyle kullanılmasına imkan sağlayacak yeni bir düzenlemeye gideceklerini açıkladı. Elitaş, bu düzenlemeyi 'erken teşvik' kapsamında önemli bir adım olarak değerlendirdiklerini belirterek, " Teşvik belgeli yatırımlarda işletmenin kurulması üretime geçme

aşamaları dikkate alınarak yeni bir düzenleme yapıldı. İlk yıl için vergi istisnasına tabi olan kısmın yüzde 10'unu kazanç olmasa dahi KDV ve ÖTV hariç olmak üzere diğer vergi unsurlarını mahsup etme imkanı veriyoruz . Bu da erken teşvik kapsamına giren önemli bir düzenleme” dedi.

Yeniden değerlendirme uygulaması kalıcı hale geliyor

Elitaş, 2021'den sonraki yıllar içerisinde sabit kıymetlerin yeniden değerlendirme oranında değerlemeye tabi tutulmasına imkan sağlayacak bir düzenleme yapacaklarını böylece işletmeler lehine ve sermaye yapısını güçlendirmeye yönelik adım atacaklarını açıkladı. Elitaş'ın verdiği bilgiye göre, tam mükellefiyete tabi ve bilanço esasına göre defter tutan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin enflasyon düzeltmesi yapma şartlarının gerçekleşmediği durumlardan hesap dönemlerinin sonu itibarıyla bilançolarına dahil bulunan amortismanla tabi iktisadi kıymetlerinin ve bunlar üzerinden ayrılmış olan amortismanlarını yeniden değerleyebilme imkanı getiriliyor. Yeniden değerlendirme uygulaması ihtiyari olacak. Yeniden değerlendirme sonucu ortaya çıkan değer artışı bilançonun pasifinde gösterilecek, işletmeden çekilmediği müddetçe vergilendirilmeyecek. Kanuna eklenen geçici bir maddeyle ilk kez yeniden değerlendirme yapılacak dönemde iktisadi kıymetinin değerinin güncel duruma yüzde 2 vergi ile getirilmesi imkanı veriliyor.

Uyumlu mükellef

Yapılan diğer bir düzenlemenin uyumlu mükellefle ilgili olduğunu açıklayan Elitaş, kesinleşen tarhiyatın indirim tutarı sınırının yüzde 1'inden az olması durumunda mükellefin şartları ihlal etmiş sayılmayacağını böylece mükellefin bir anlamda teşvik edilmiş olacağını söyledi. 2017 yılında yapılan düzenleme ile vergi yükümlülüğünü aksatmayan mükelleflere yüzde 5 matrahtan indirim imkanı getirildiğini hatırlatan Elitaş, “ Fakat bu 3 yıllık süre içerisinde herhangi bir incelemeye tabi olmayanlar

vardı. Şimdi bu süreçte kendilerine tarhiyat yapıldığı andan itibaren, mükellef uyum konusunu aksatmış olduğundan dolayı çıkıyordu. Bu tarhiyat olmasına rağmen, henüz sonuçlanmamış mahkeme safhasında da kazanabilecek mükellefler olduğundan dolayı, bunu kaybetmekle karşı karşıya kalıyorlardı. Kesinleştiği andan itibaren kendilerine tarh edilen vergi tutanakları sonuçlandığında, eğer kesinleşmediği takdirde mükellef burada haklı çıkarsa uyum sürecinden kaybetmemiş bir duruma geliyor ki bu da önemli bir sorundu. Böyle dilek ve temenni vardı. Bunu da hayata geçirmiş oluyoruz” dedi.

Basit usulde vergilendirilen esnafa muafiyet

Elitaş, yıllık cirosu 240 bin TL'nin altında olan basit usulde vergilendirilen kuaför, tesisatçı, tuhafiyeci, marangoz, terzi ve tamirci gibi yaklaşık 850 bin esnafın gelir vergisinden muaf olacakları, defter tutmaya devam edecekleri düzenlemenin de vergi paketinde yer aldığını açıkladı.

Tarımsal destekleme ödemelerinden gelir vergisi kesintisi yapılmayacak

Tarımsal destekleme ödemelerinden bugüne kadar yapılan uygulamalarda yüzde 2 ile yüzde 4 oranında gelir vergisi kesintisi uygulandığını bu kesintinin vergi paketiyle son bulacağını belirten Elitaş, “Devlet yardım ediyor. Yardım ettiği kaynaktan da vergi kesintisi ile karşı karşıya kalıyordu. Bu da tarım sektörünü ilgilendiren önemli bir düzenleme. Vatandaşların kendilerine devlet tarafından verilen hibe ve yardım unsurlarının artık vergiye tabi olmamasını sağlayacak önemli bir husus” dedi.

Geçici beyanname sayısı 3'e düşüyor

Geçici beyanname sayısının düşürülmesi konusunda sanayi ve ticaret odalarından sürekli gelen taleplerin de vergi paketinde yer aldığını belirten Elitaş, “Yılda 4 kere geçici beyanname verme süresi vardı. En son beyanname bir sonraki yılın 17 Şubat'ın da verilmek zorundaydı. Bu talepler doğrultusunda geçici beyanname sayısını 3'e düşürüyoruz. En son Kasım ayında geçici beyanname verilecek. Şubat sonunda gelir vergisi mükellefleri beyannameleri verecekler ve taksitlerin ödeyecekler. Kurumlar vergisi mükellefleri de Mart sonunda beyannamelerini verecek ve ilk taksitleri ödeyecekler” dedi.

Elitaş'ın verdiği bilgiye göre diğer bir düzenleme ise YouTuber'larla ilgili olacak. YouTuber'lara yapılacak ödemelere ilişkin vergi kesintileri, ödemenin yapıldığı banka tarafından gerçekleştirilecek. Bunların beyanname verme zorunluluğu ortadan kalkacak. Gösterecekleri bir banka hesabından doğrudan doğruya kesinti yapılacaktır.

Ekonomiye güven 3 yılın zirvesinde

Ekonomik güven endeksi, eylül ayında son 3 yılın zirvesi anlamına gelen 102,4 seviyesine yükseldi. Bir önceki ayda endeks 100,8 değerindeydi.

Ekonomik güven endeksi Ağustos ayında 100,8 iken, Eylül ayında yüzde 1,6 oranında artarak 102,4 değerine yükseldi.

Türkiye İstatistik Kurumu'ndan yapılan açıklamaya göre, ekonomik güven endeksi Ağustos ayında 100,8 iken, Eylül ayında yüzde 1,6 oranında artarak 102,4 değerine yükseldi. Ekonomik güven endeksindeki artış, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet ve perakende ticaret sektörü güven endekslerindeki artışlardan kaynaklandı.

Tüketici güven endeksi bir önceki aya göre Eylül ayında yüzde 1,8 oranında artarak 79,7 değerini, reel kesim güven endeksi yüzde 1 oranında artarak 113,3 değerini, hizmet sektörü güven endeksi yüzde 1,5 oranında artarak 117,8 değerini, perakende ticaret sektörü güven endeksi yüzde 4,8 oranında artarak 115,6 değerini aldı. İnşaat sektörü güven endeksi yüzde 0,7 oranında azalarak 91,8 değerini aldı.

Avrupalı tüketici pandemi öncesi hayatına döndü

Mobil hareket bilgilerinden, sinema cirolarına, uçak rezervasyonlarından toplu taşıma taleplerine, tüm veriler Avrupa genelinde tüketicilerin pandemi öncesi yaşamlarına geri döndüğüne işaret ediyor. İş dünyası ve tüketici Ekonomik Beklenti Anketlerinde de sürpriz iyileşmeler var.

Euro Bölgesi genelinde tüketicilerin soğuk kış aylarına girmekte olmalarına rağmen, COVID-19 pandemisi öncesi yaşamlarına geri döndüğünü destekleyen verilere her gün bir yenisi ekleniyor.

Şimdiye kadar bulunan en etkili aşı olarak da anılmaya başlayan BioNTech'in geliştiricilerine ev sahipliği yapan ve eylül ortası itibariyle nüfusunun yaklaşık üçte 2'si en az iki doz aşılamaş olan Euro Bölgesi'nde - mevcut enerji ve tedarik darboğazları tehditleri sürse de - tüketiciler eski hayatlarını özlemiş durumda ve veriler artık evlerinde daha az vakit geçirerek pandemi öncesi yaşamlarına geri döndüklerini gösteriyor.

İş dünyası ve tüketici beklenti endekslerinde sürpriz yükseliş

Hem iş dünyasının hem de tüketicilerin ekonomik beklentilerini izleyen ve Komisyon tarafından açıklanan İş dünyası ve tüketici güveni anketinde eylül ayında düşüş beklenirken yükseliş kaydedildi. Ağustosta 117,6 olarak açıklanan endeksin eylülde 116,9'a gerilemesi beklenirken, endeks 117,8'e yükseldi. İş İklimi endeksi 1,74'ten çok hafif bir düşüşle 1,72'ye gerilese de Tüketici Güven Endeksi eylülde beklentilere paralel -5,3'ten -4,0'e yükseldi. Sanayiye ilişkin beklenti endeksinde de düşüş

beklenirken güçlü bir yükseliş kaydedildi ve endeks 13,8'den 12,5'e düşmesi beklenirken, 14,1'e yükseldi. Reuters ekonomistlerinin hizmet sektörüne ilişkin tahminleri ise tek kötü gelen alt kalem oldu. Hizmet Beklenti endeksi eylülde 16,8'den 16,5'e gerilemesi öngörülürken, Delta varyantına bağlı endişelerle 15,1'e geriledi. Tüketici Enflasyon Beklentisi endeksi 31,1'den 33,1'e yükselirken, enerji ve tedarik darboğazları bu yükselişin sürpriz olmasını engelliyor. Satış fiyatlarına ilişkin beklenti endeksi ise 37,2'den 38,2'ye yükseldi.

Oxford Economics: İyileşme göstergesi pandeminin zirvesinde Makroekonomik tahminler ve araştırmalar konusunda danışmanlık veren TS Lombard'dan ekonomist Davide Oneglia'nın da ifadeleriyle "Şimdilik, veriler çok düzgün bir iyileşme hızıyla tutarlı görünüyor." Oxford Economics'ten ekonomist Nicola Nobile de "iyileşmeyi takip eden endeksimiz eylülün ilk yarısında toplamda 2,3 puanlık artışla yeni pandemi zirvesinde. Bu göstergede ciddi bir momentum kazanılmış görünüyor" diyor.

Evlerde daha az vakit geçiriyorlar

Google Mobilite verilerine göre Almanya, Fransa, İtalya, İspanya, Hollanda ve Belçika'da tüketiciler pandemi başlamadan önceki (3 Ocak-6 Şubat 2020) hareket düzenlerine neredeyse tamamen geri dönmüş durumda. Mart 2020 karantinalarıyla bu tarihlere göre değişim yüzde 30'ları aşmıştı. Ocak 2021'de tüketicilerin tekrar evlere kapanmaya başladığı gözlemlenen veriler, Nisan 2021'den bu yana tüketicilerin istikrarlı bir şekilde evlerde daha az vakit geçirmeye başladığı ve pandemi öncesi dönemdeki hareketliliğine geri döndüğünü ortaya koyuyor. Tüketici harcamaları Euro Bölgesi'nin 2. çeyreğindeki yıllık yüzde 2,2'lik büyümenin toplam 1,9 puanını oluşturduğundan Nomura bloğun 3. çeyrekte de yüzde 2,3'lük bir büyüme yakalayacağını öngörüyor.

Uçaklar ve sinemalar doluyor, vakalar düşüşte

Okulların yeniden açılması ve çalışanların ofise dönüş yapması, kıta genelinde toplu taşıma kullanımlarını da pandemi başından bu yana en yüksek düzeye çıkarmış durumda. Kredi derecelendirme kuruluşu S&P'den kıdemli ekonomist Marion Amiot, Financial Times gazetesine yaptığı açıklamada "Tüketicilerin alışveriş, yeme içme ve sinemaya gitme gibi ihtiyaçları için yaptıkları yolculukların sayısındaki artış, tüketicilerin artık daha güvende hissettiğini ortaya koyuyor" diyor. Box Off ice Mojo verilerine göre Euro Bölgesi genelinde sinema salonları da ciro bazında pandemi öncesini yıl bitmediği halde "yakalamak üzere". 15-19 Eylül tarihleri arasında kıta genelinde incelenen Fransa, Almanya, İtalya, İspanya ve Hollanda sinemalarında toplam ciro 35 milyon doları aşmış durumda. 2019 yılında bu dönemde aynı sinema salonlarının cirosu 40 milyon dolara yakın gerçekleşmişti. Uçak rezervasyonları da Eurocontrol verilerine göre temmuz sonu - ağustos başı görülen düzeylerde stabilize olmuş durumda. 2019'a göre yüzde 30 aşağıda kalmaya devam etse de kıtanın uçak seyahatleri eylül ayında yaz ortasında yakaladığı ivmeden devam ediyor.

Enerji ve tedarik darboğazları hala tehdit

Tüketici harcamaları tarafında yaşanan birçok olumlu gelişmeye rağmen, büyüme gelecek aylarda hız kesebilir. Uzmanlar bu yavaşlamada enerji darboğazının yarattığı sorunların ve tedarik darboğazlarının en önemli unsurlar olduğunu, ancak Çin ekonomisindeki yavaşlamanın da kıtanın ihracatına fren yaptırabileceğini öngörüyor. Almanya'da kamyon trafiğinin zayıfladığına işaret eden Destatis verileri, Euro Bölgesi'ndeki endüstriyel faaliyetler için önemli bir gösterge olan kamyon trafiğinin 2. çeyrekte görülen zirveden yaklaşık yüzde 20 düştüğüne işaret ediyor. Ancak OECD'nin haftalık ekonomik faaliyetleri takip eden göstergesinde ise birçok Euro Bölgesi ülkesinde ekonomik faaliyetlerin 2019 düzeylerinin üzerine çıktığı görülüyor. Ötelenen güçlü talep ve 2020 kışının Euro Bölgesi'nin doğalgaz stoklarını tarihi düşük düzeylere geriletmesi, kıta genelinde gösterge doğalgaz maliyetlerini artırarak birçok enerji şirketinin finansal anlamda zorlanmasına, bazı enerji yoğun sektörlerde darboğazların yaşanmasına ve tüketicilerin enerji giderlerinin yükselmesine neden oluyor.

Erdoğan ile Putin bir araya geldi: Suriye'de barış Türkiye ve Rusya ilişkilerine bağlı

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Rusya Devlet Başkanı Putin ile görüşmesi sona erdi. Erdoğan görüşme öncesi yaptığı açıklamada, "Suriye ile ilişkili birlikte attığımız adımlar büyük önem arz ediyor. Oranın da barışı yine Türkiye ve Rusya ilişkilerine bağlı." dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile Soçi'de bir araya geldi.

Devlet Başkanlığı Resmi Konutu'nda basına kapalı gerçekleşen görüşme 2 saat 45 dakika sürdü.

Görüşmenin basına açık bölümünde konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan, daha önce planladıkları yüz yüze görüşmeyi gerçekleştirmekten duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

COVID-19'un birçok dostu birbirinden ayırdığını belirten Erdoğan, tüm tedbirleri almalarına rağmen mücadelenin çok zor şartlarda devam ettiğini ifade etti.

Türkiye'de yaşanan yangınlarla mücadelede verdiği destekten dolayı Putin'e teşekkürlerini ileten Erdoğan, yangın söndürme çalışmaları sırasında hayatını kaybeden Rus pilotlar için başsağlığı diledi. Erdoğan, "Gerçekten dostlar bu tür zor günlerde belli oluyor." dedi.

Siyasi, askeri, ekonomik ve ticari alanlarda Türkiye-Rusya ilişkilerinin çok farklı şekilde kendini gösterdiğine dikkati çeken Erdoğan, "Ticaret hacminde kısmi bazı iniş çıkışlar olsa da şu an gayet iyi bir durumda. Ben daha da iyi bir konuma geleceğine inanıyorum. Özellikle turizmde vermiş olduğunuz destek sebebiyle de çok çok teşekkür ediyorum. Rus dostlarımızın Türkiye'yi tercih edişlerinden dolayı da minnettarız." diye konuştu.

Akkuyu Nükleer Santrali'nin inşaatının sürdüğünü ve belirlenen zamanda da biteceğini dile getiren Erdoğan, "Önümüzdeki yıl öyle zannediyorum ki birinci ünitenin açılışını yapabileceğiz. Yoğun bir çalışma var. Şu anda burada 13 bin insan çalışıyor, bunların 10 bini Türk, 3 bini Rus, ama bunların hemen hemen tamamına yakını da Rusya'da eğitim aldı. Bu da tabii yine aramızdaki ilişkilerin pekişmesine neden oluyor." ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Bir diğer konu da tabii özellikle bizim savunma sanayinde beraber attığımız adımlar. Bunu da ayrıca zaten konuşmamızda fayda var. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda da malum zevat hep bize bazı konuları özellikle sordular. Biz de onlara zaten gereken cevabı verdik. Çünkü attığımız adımlardan geri dönmemiz mümkün değil. Özellikle şuna inanıyorum yani bizim Türkiye-Rusya ilişkilerinde her geçen gün çok daha güçlenerek devam etmemizde çok büyük faydalar var. Suriye ile ilişkili birlikte attığımız adımlar da büyük önem arz ediyor. Oranın da barışı yine Türkiye-Rusya ilişkilerine bağlı." değerlendirmesinde bulundu.

Putin: Büyük projelerin hepsi planlı şekilde devam ediyor

Rusya Devlet Başkanı Putin ise COVID-19 salgını nedeniyle Erdoğan ile 1,5 yıldır yüz yüze görüşmemelerine rağmen sürekli temas halinde olduklarını hatırlattı.

Putin, "İkili ilişkilerimizin yoğun ve olumlu şekilde gelişmesinden gayet memnunum. Bütün istikametlerde ilgili kurum ve kuruluşlarımız sürekli temas halindeler." ifadelerini kullandı.

Rusya ile Türkiye arasındaki ikili ticaret hacminde geçen yıl yüzde 20 gibi önemli düşüş kaydedildiğini ifade eden Putin, bu senenin ilk 8 ayında ikili ticaret hacminin yüzde 55 arttığını dile getirdi. Putin, "İkili ticaret hacmimiz bu yılın ilk 9 ayında yaklaşık yüzde 50 arttı. Pandemi döneminde kaybettiklerimizi telafi etmekle kalmadık, yüzde 30'dan fazla bir önemli bir artış da sağladık." dedi.

Erdoğan ile görüşmelerine ilişkin Putin, "Görüşmelerimiz her zaman sorunsuz geçmiyor ancak ilgili kurum ve kuruluşlarımız uzlaşa bulabiliyor." diye konuştu.

Türkiye ile Rusya arasındaki karşılıklı yatırımların artarak devam ettiğine dikkati çeken Putin, "İkili ticaret hacmimiz bu yılın ilk 9 ayında yaklaşık yüzde 50 arttı. Karşılıklı yatırımlar da artmaya devam ediyor. Türkiye'nin Rusya yatırımları toplam 1,5 milyar, Rusya'nın Türkiye yatırımları 6,5 milyar dolara ulaştı. Büyük projelerin hepsi planlı şekilde devam etmektedir." dedi.

Türkiye'ye, oradan da güney Avrupa ülkelerine yönelik TürkAkım doğal gaz boru hattının sorunsuz çalıştığını anlatan Putin, bu büyük ve önemli projeye, hem Türk halkı hem de Rusya'nın çıkarlarına uygun şekilde verdiği katkılardan dolayı Erdoğan'a teşekkür etti.

Son günlerde Avrupa doğal gaz piyasasında istikrarsızlıklar yaşanmakta iken Türkiye'nin kendini güvende hissettiğini söyleyen Putin, Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin inşaatının programa uygun şekilde devam ettiğini dile getirdi.

Rusya ile Türkiye'nin uluslararası iş birliğinin devam ettiğini aktaran Putin, "(Türkiye ile) İş birliğimiz, uluslararası arenada başarılı bir şekilde sürüyor. Burada hem Suriye hem de Libya ile ilgili tutumlarımızı kastediyorum. Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki sınırda Rus-Türk ateşkesi kontrol merkezi aktif bir şekilde çalışıyor. Bu iş birliğimiz hem ateşkesin sağlanmasında hem de ilerideki daha sağlam kalıcı bir barışın sağlanmasına yönelik önemli bir unsurdur." ifadelerini kullandı.

Putin, Erdoğan ile görüşecek başka pek çok konu olduğunu da ifade etti.

Rusya Devlet Başkanı Putin, salgının dünyada turizm sektörüne ciddi zarar verdiğini anlatarak, 2019'da 6,8 milyon Rus turist Türkiye'yi ziyaret ettiğini, 2020'de ise bu rakamın sadece 1,5 milyon olduğunu bildirdi.

Putin, "Şimdi durum yavaş yavaş normale dönüyor. Bu yılın ilk 9 ayı içerisinde 2,5 milyon Rus turist Türkiye'ye gitti. Bu elbette koronavirüs ile mücadelemizde iş birliğimize de bağlı. Bu istikametteki çalışmalar olumlu ve iyi tempoda geliyor. Bu çalışmalar hem genel olarak ekonomimiz hem de turizm sektörümüzün yeniden sağlığa kavuşmasına yardımcı olacaktır." değerlendirmesinde bulundu.

Erdoğan: Verimli bir görüşme gerçekleştirerek Soçi'den ayrıldık

Cumhurbaşkanı Erdoğan görüşme sonrası yaptığı açıklamada, "Mevkidaşım Putin ile verimli bir görüşme gerçekleştirerek Soçi'den ayrıldık." diye konuştu.

Putin: Temasta olacağız

Putin ise Erdoğan'a ziyaret için teşekkür ederek, "Görüşme çok yararlı ve kapsayıcı geçti. Temasta olacağız." dedi.

Erdoğan, Rusya'dan ayrıldı

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, özel uçak "TC-TRK" ile saat 17.00'de Rusya'nın Soçi kentinden ayrıldı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Soçi Uluslararası Havalimanı'ndan, Krasnador Bölge Vali Yardımcısı Aleksandr Ruppel, Soçi Belediye Başkanı Aleksey Kopaygorodskiy, Rusya Dışişleri Bakanlığı Devlet Protokolü Genel Müdürü İgor Bogdaşev, Türkiye'nin Moskova Büyükelçisi Mehmet Samsar, Novorossisk Başkonsolosu Fırat Bayar tarafından uğurlandı.

Erdoğan, New York Times'a Türkiye'nin S-400 alma nedenlerini anlattı

Türkiye'nin Rusya'dan S-400'leri almasının NATO ittifakına zarar verdiği eleştirilerini reddeden Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Amerikalılar Türkiye'ye Patriot füze savunma sistemini satmış olsaydı, S-400'leri almak zorunda kalmayacaktık." dedi. Erdoğan ayrıca, "Türkiye'nin ABD ile uzun yıllara dayanan bağları var. Bunun korunarak güçlendirilmesi gerekiyor." diye konuştu.

Amerikan New York Times (NYT) gazetesi, Birleşmiş Milletler 76. Genel Kurulu haftasında New York'ta bulunan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile yaptığı görüşmenin S-400'lerle ilgili bölümünü yayımladı.

Erdoğan'ın dün Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile yaptığı ikili görüşmeye ilişkin yayınlanan haberde yer verilen bölüme göre, Erdoğan'ın gelişmiş Rus savunma sistemini satın alarak Batı'nın başlıca askeri ittifakı olan NATO'nun altını oyduğu yönündeki eleştirileri reddettiği belirtildi.

Habere göre, Cumhurbaşkanı Erdoğan, NYT yayın kuruluna yaptığı açıklamada, hem NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg'in hem de dönemin ABD Başkanı Donald Trump'ın Türkiye'nin silah tedarikçilerini seçme hakkını teyit ettiğini hatırlatarak, "Kendi silahlarımızı alıyoruz." ifadesini kullandı.

Ayrıca Erdoğan, "Amerikalılar Türkiye'ye Patriot füze savunma sistemini satmış olsaydı, S-400'leri almak zorunda kalmayacaktık." değerlendirmesinde bulundu.

Türkiye'nin S-400'leri almasının ABD ile yol açtığı sürtüşmelere değip değmediğine yönelik soruya ise Erdoğan, "Bence buna değdi. Savunmamızı istediğimiz gibi güçlendirebiliriz." yanıtını verdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ayrıca Türkiye-ABD ilişkilerinin temel olarak önemini koruduğuna işaret ederek, "Türkiye'nin ABD ile uzun yıllara dayanan bağları var. Bunun korunarak güçlendirilmesi gerekiyor." ifadesini kullandı.

Doğru politikalar sorunu çözebilir

Gıda ve tarım sorununa dikkat çeken CHP PM Üyesi Günaydın “Tarım ve gıda meselesi, derhal olumlu ve etkin bir müdahale söz konusu olmazsa, çok daha ağır boyutlarda Türkiye’nin karşısına çıkacaktır” diyor

Konuk Yazar: Gökhan GÜNAYDIN - CHP Parti Meclis Üyesi

CHP’li Belediyeler Tarımsal Kalkınma Zirvesi, 30 Eylül – 2 Ekim tarihleri arasında İstanbul’da toplanıyor.

Zirve’ye 160 CHP’li belediye yanında 300 kooperatif katılıyor. Zirve kapsamında, her türlü engellemeye rağmen CHP’li belediyelerin tarımsal / kırsal hizmetleri ve kentlerde uyguladığı sosyal yardım – dayanışma politikaları açıklandıktan sonra, 2024 – 2028 döneminde uygulanacak CHP tarım politikaları da kamuoyuna tanıtılacak.

Bu bağlamda, Zirve’nin toplandığı süreçte Türkiye tarım ve kırsalının durumunun ana hatlarıyla ortaya konulmasında yarar vardır.

Türkiye, Anadolu coğrafyası ve Trakya toprakları üzerine kurulu, tarım potansiyeli yüksek bir ülke.

Anadolu’nun Bereketli Hilal diye anılan bölgesinde tarım devriminin başlamış olması, insanlığın avcılık-toplayıcılık dönemindeyken, bitki üretmeyi keşfederek ilk kez yerleşik yaşama geçmesi şüphesiz tesadüf değil. Çünkü Anadolu, verimli topraklar,

su ve güneşin birlikte bulunduğu kadim bir coğrafya. Üstelik, Anadolu'da 4 bini endemik olmak üzere 12 bin bitki taksonu yaşıyor. Bu veriler, Türkiye'nin bitki çeşidi varlığının, 40 civarında ülke barındıran Avrupa kıtasından fazla olduğunu ortaya koyuyor. Başka bir deyişle, bir gen bankası üzerinde yaşıyoruz.

ORTADA BİR YÖNETİM SORUNU VAR

Buna karşın Türkiye, sürekli yükselen gıda fiyatlarını, tarım ve gıdada artan ithalat baskısını, üretici iflaslarını konuşuyor.

Ülkede 20 yıla yakın süredir devam eden bir iktidar var. Eğer bu potansiyele rağmen 20 yılda sorunlar çözülmemiş tersine giderek ağırlaşarak kamuoyunun bir numaralı gündem maddesi haline gelmişse, demek ki ortada her şeyden önce bir yönetim sorunu var.

Önce iktidar cephesinden sorunun nasıl görüldüğünü saptayalım. Mutfaktaki yangın artık yandaş basının gündem saptırma çabalarıyla dahi gizlenemez hale gelince, iktidar sorunun kaynağı olarak zincir marketleri gördüğünü ifade ederek, beş zincir markette denetim başlatacağını kamuoyuna açıkladı. Bunun yanında, gıda fiyatlarında dünyada yaşanan artışın, Türkiye'ye de yansıdığı ileri sürülüyor.

Oysa verilere dayalı gerçek bir analiz, sorunun asıl boyutlarını ortaya koyuyor. Sırasıyla başlayalım.

Yağ, tahıl, şeker, süt ve et fiyatlarındaki değişimin ortalamasını yansıtan Dünya Gıda fiyatları endeksi ile TÜİK'in açıkladığı ulusal gıda fiyatları karşılaştırıldığında, 2008'li yıllardan bu yana süren farklılaşmanın, 2019'dan itibaren bir kopuşa dönüştüğü ve Türkiye gıda fiyatlarının dünya fiyatlarına göre üç kata yakın düzeyde yüksek olduğu görülmektedir.

Diğer taraftan, tarımda kullanılan girdiler ile çıktılarının fiyatlarını karşılaştıran iç ticaret hadleri, tablonun tarım ve üretici aleyhine dönüşünü açık biçimde ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, 2002 fiyat düzeyi 100 kabul edildiğinde 2020 yılında buğday 837, mısır 465, süt 875 ve kırmızı et 509 iken; buna karşılık gübre 1752, mazot 668 ve süt yemi 1335 olmaktadır. Bu durum, gıda fiyatlarındaki üretim artışının bir kısmının girdi fiyatlarına bağlı olduğunu, buna karşılık üreticinin girdi fiyatları zamlanma oranına paralel biçimde ürettikleri ürüne fiyat bulamadığını ortaya koymaktadır. Bu çerçevede bir ton buğday karşılığında satın alınabilen üre gübresi miktarı 2002'de 923 kg iken 2021'de 438 kg'a düşmüştür. Benzer şekilde, 1 litre süt karşılığında alınabilen süt yemi miktarı 2002'de 1,60 kg iken 2021'de 1,04 kg'dır.

TÜRKİYE'NİN KARŞISINA ÇIKACAK

Üretici, hal, pazar ve market fiyatları ise zincirin son halkası niteliğindedir. Bu

çerçevede TZOB'un 2021 yılı Temmuz ayında yaptığı çalışmaya göre 1 kg lahananın üretici fiyatı 0,68 TL iken, aynı lahana halde 1,14, pazarda 1,54 ve markette 2,79 TL olmaktadır. Bu bağlamda, üretici fiyatlarıyla karşılaştırıldığında hal fiyatı % 68, pazar fiyatı % 126 ve market fiyatı % 310 düzeyinde pahalı olmaktadır.

Son olarak, bir emekli memurun gıdaya ulaşma konusunda son bir yılda yaşadıklarına değinelim. 2020 Temmuz'unda 2.814 TL olan memur emeklisi maaşı 2021 Temmuz'unda 3.021 TL olmuştur. Aynı dönemde bir kg sivri biberin fiyatı 6,42 TL'den 10,97 TL'ye, 1 kg tavuk etinin fiyatı 12,91 TL'den 16,38 TL'ye çıkmıştır. Bu çerçevede, 2020 – 2021 Temmuz ayları kıyaslandığında, bir emekli memurun alabileceği sivri biber miktarı 438 kg dan 275 kg'a, tavuk eti miktarı ise 217 kg dan 184 kg a düşmüştür.

Bütün bu tablo, Türkiye'de kır ve kent yoksulu açısından işlerin hiç te iyiye gitmediğini göstermektedir. Tarımda işlenen alan miktarının son 20 yılda 37 milyon dönüm azalması, 700 bin çiftçinin Çiftçi Kayıt sisteminden çıkarak tarımı terk etmiş olması, tarımdaki kötü gidişin sonuçları olarak ortadadır.

Türkiye'de AKP döneminde tarıma verilen tüm destek 156 milyar TL iken, tarım ve gıda ithalatına verilen para bunun on katı olmak üzere, 1,5 trilyon TL'dir.

Bu yıl tarıma 22 milyar TL destek verilirken, üreticinin kullandığı tarım kredisi bunun 7 katı düzeyinde, 147 milyar TL'dir.

Bütün bu tablo, bir başka sosyolojik veri ortaya konulduğunda, daha da vahim boyut kazanmaktadır. 1980 yılında 44.4 milyon olan ülke nüfusu, 2020 yılında 83.6 milyon olmuştur. TÜİK projeksiyonu, nüfusun 2040 yılında 100.3, 2060 yılında ise 107.0 milyon olacağını öngörmektedir. Alanda çalışan bağımsız akademisyenler, uygulanan mülteci politikası bağlamında, bu verilerin çok daha yüksek olacağı konusunda hemfikirdirler.

O halde tarım ve gıda meselesi, derhal olumlu ve etkin bir müdahale söz konusu olmazsa, çok daha ağır boyutlarda Türkiye'nin karşısına çıkacaktır.

Türkiye, bu sorunları aşacak güce ve potansiyele sahiptir.

Bu çerçevede, tarımın 5'er yıllık politika setleri oluşturularak yönetilmesi, tarımsal desteklerin yeterli ve nitelikli bir düzeye yükseltilmesi, tarımsal kamu yatırımlarının 2 milyon hektara sulama, 10 milyon hektara arazi toplulaştırma yatırımı yapıp tarla içi geliştirme hizmetlerini tamamlayacak hız ve kapsayıcılıkta hayata geçirilmesi, başta girdi ve çıktı piyasaları olmak üzere tarım sektörünün kamucu bir anlayışla yeniden yapılandırılması, tarımsal kamu yönetiminin liyakat esasına göre ve teknik elemanla çiftçinin üretim bölgelerinde birliğini sağlayacak biçimde kurgulanması, sorunları çözebilecek bir çalışmanın ana başlıkları olarak öne çıkmaktadır.

DİRENÇLİ, ONARICI VE DOĞA DOSTU TARIM

Bu çerçevede CHP, 2024 – 2028 dönemi tarım bütçesini toplamda 533 milyar TL olarak belirlemiş, bunun 220 milyar TL'sini üretken kamusal tarım yatırımlarına, 228 milyar TL'sini tarım desteklerine, 85 milyar TL'sini ise kredi sübvansiyonları, müdahale alımları, tarımsal KİT sübvansiyonları ve ihracat geri ödemelerine ayırmıştır.

2024 – 2028 döneminde uygulanacak politikalarla, CHP, Türkiye'yi, üç yılda tahıl ve baklagillerde, 5 yılda yem, yağ ve endüstri bitkilerinde kendine yeterli hale getirecek, uygulanacak tarımı özendirme ve genç çiftçi teşvikleriyle işsizlik sorununun hafifletilmesi başta olmak üzere makro dengelere de olumlu katkı sağlayacaktır.

Dirençli, onarıcı, doğa dostu tarımın yanında adil, demokratik ve güvenli gıda bu alandaki dönüşümün anahtar sözcükleri olacaktır.

Rus basınından kritik iddia: TSK, İdlib'in kuzeyine çekiliyor

Rus basını, Rusya Devlet Başkanı Putin ve Cumhurbaşkanı Erdoğan görüşmesi sonrası TSK'nın İdlib'in güneyinden kuzeyine çekildiğini yazdı.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Soçi'deki yüz yüze teması sonrası Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) Suriye'nin İdlib eyaletinin kuzeyine çekildiği iddia ediliyor.

Rus medya kuruluşu Lentra'nın Suriye askeri çevrelerindeki kaynaklara dayandırdığı haberine göre, TSK'nın İdlib'in güneyinden kuzeyine gerçekleştirdiği çekilme İdlib ana konulu Putin-Erdoğan zirvesi sonrası geldi.

PUTİN-ERDOĞAN ZİRVESİNDE NE OLMUŞTU?

Putin ile Erdoğan'ın görüşmesi Soçi'deki görüşmesi yaklaşık 3 saat sürdü. Görüşmeye ilişkin Putin,

"Erdoğan ile görüşmelerimiz her zaman sorunsuz geçmiyor. Ancak ilgili kurum ve kuruluşlarımız uzlaşa bulabiliyor" diye konuştu.

Putin, ayrıca Rusya ve Türkiye'nin karşılıklı ticari faaliyetlerine de değindi.

Türkiye'nin Rusya'daki yatırımlarının toplam 1,5 milyara, Rusya'nın Türkiye'deki yatırımlarının ise 6,5 milyar dolara ulaştığını ve büyük projelerin hepsinin planlandığı

şekilde devam ettiğini söyleyen Putin; Rusya'nın inşa ettiği Türk Akımı Doğal Gaz Boru Hattı sayesinde Türkiye'nin, Avrupa'yı etkisi altına alan bir gaz krizinden korunduğunu söyledi.

Putin, "Ve şimdi, Avrupa gaz piyasası oldukça zor, çalkantılı bir süreçten geçerken, Türkiye kesinlikle güvende ve istikrarlı hissediyor" dedi.

ERDOĞAN: SURİYE'DE BARIŞ TÜRKİYE-RUSYA İLİŞKİLERİNE BAĞLI

Erdoğan da "Özellikle şuna inanıyorum, bizim Türkiye-Rusya ilişkilerinde her geçen gün çok daha güçlenerek devam etmemizde çok büyük faydalar var" dedi ve ekledi:

"Suriye ile ilişkili birlikte attığımız adımlar büyük önem arz ediyor. Oranın da barışı yine Türkiye ve Rusya ilişkilerine bağlı."

Erdoğan ABD ziyareti sırasında Amerikan CBS kanalına verdiği röportajda, Türkiye'nin Rusya'dan ikinci parti S-400 füzeleri almayı planladığını söylemişti.

Bunun üzerine ABD Dışişleri Bakanlığı'ndan bir sözcü konuyla ilgili bir soruya, "Türkiye'yi her düzeyde ve her fırsatta, S-400 sistemini elinde bulundurmaması ve Rusya'dan ek askeri malzeme almaktan kaçınması konusunda uyarıyoruz" cevabını vermişti ve böyle bir adımın "ek yaptırımları tetikleme riski taşıdığını" kaydetmişti.

Zamlar tarlaları gübresiz bırakacak!

Ali Ekber YILDIRIM

30 Eylül 2021 Perşembe

Doğalgaza olan talebin artmasına bağlı olarak yükselen fiyatlar, özellikle amonyak üretiminde büyük bir krize neden oldu. Hammaddesi doğalgaz olan amonyak, büyük oranda gübre üretiminde kullanılıyor. Amonyak üretim tesisleri doğalgazı hem hammadde olarak hem de üretimde enerji olarak kullanıyor. Bu nedenle doğalgaz maliyetindeki yüksek artış amonyak tesislerinin kapanmasına veya üretimin azalmasına yol açıyor. Amonyak üretiminin azalması ise gübre üretiminin azalmasına ve gübre fiyatlarının yükselmesine neden oluyor. Gübrenin azalması ve fiyatın aşırı yükselmesi tarım ve gıdanın geleceğini tehdit ediyor.

Dışa bağımlılık yüzde 95

Türkiye'de de amonyak kullanılan nitratlı ve azotlu gübrelerde sık sık yapılan zamlar çiftçinin gübre maliyetini artırıyor. Gübre üretiminde kullanılan hammaddeler bakımından yüzde 95 dışa bağımlı olan Türkiye, dünyada yaşanan doğalgaz ve buna bağlı amonyak krizi ile dövizdeki artışa bağlı olarak ciddi sorunlarla karşı karşıya.

Uluslararası Gübre Derneği (International Fertilizer Association) pandemi nedeniyle 2020'de yapamadığı "Sürdürülebilir Bir geleceğe Doğru" konferansını 27-29 Eylül 2021 tarihlerinde Portekiz Lizbon'da gerçekleştirdi. Konferansa dünyada yaşanan doğalgaz krizi ve buna bağlı amonyak sorunu damgasını vurdu. Tarım ve gıdanın geleceğinin ele alındığı konferansta yaşanan hammadde krizinin dünya gıda üretimini tehdit ettiği ifade edildi.

Sektöre belirsizlik hakim

Konferansa Türkiye'den katılan Tekfen Holding Başkan Yardımcısı ve Toros Tarım Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Göral sektördeki son gelişmeleri ve konferansa ilişkin izlenimlerini DÜNYA'ya şöyle anlattı: "Sektörde çok büyük bir belirsizlik var. Sektör olarak zor günlerden geçiyoruz. Hammadde fiyatları aldı başını gidiyor. Fiyat bir yana hammaddenin bulunabilirliği bile ciddi bir sorun olmaya başladı. Kimse fiyat veremiyor. Bugün verilen fiyat yarın sizi çok komik duruma düşürebilir. Bugünkü şartlarda üretim yapmak bile büyük bir risk. Hammadde aldınız, üretim yaptınız fiyat ve kur düşerse çok büyük zarara girmiş olursunuz. Lizbon'daki toplantıda tarım ve

gıdanın geleceği, gübre sektörünün içinde bulunduğu sorunlar ele alınıyor. Özellikle işin ticari boyutunda çok büyük belirsizlik var. Fiyat vermek mümkün değil."

Türkiye krizden nasıl etkileniyor?

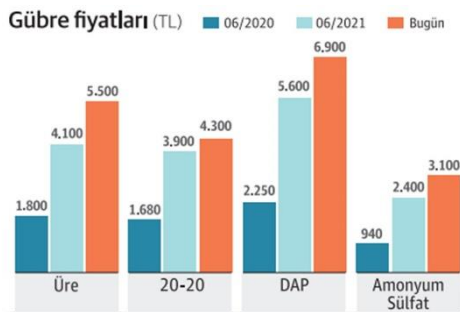
Türkiye açısından da sıkıntılar olduğunu vurgulayan Göral, sorularımız üzerine şu değerlendirmeyi yaptı: "Türkiye dünyadan ayrı değil. Bizde mutlaka etkileniyoruz. Doğalgazda Rusya ile yapılan anlaşma ile sıkıntı olmayacak gibi görünüyor. Fakat bu öyle bir piyasa ki anlık değişebiliyor. Avrupa, Rusya'dan daha fazla doğalgaz talep ediyor. Aralarındaki siyasi konular, ambargo nedeniyle bu talep karşılanır mı bilmiyoruz. Ama her an her şey değişebilir."

Amonyak ihtiyacı ithalatla karşılanıyor

Amonyak konusunda Türkiye'nin büyük oranda dışa bağımlı olduğunu ve büyük oranda ithalat yaptığını hatırlatan Hakan Göral, "Türkiye olarak amonyakı Ukrayna, Cezayir, Mısır gibi ülkelere alıyoruz. Avrupa'daki krize bağlı olarak amonyak fiyatları artacak. Şu anda fiyat verilemiyor. Yani tedarik konusunda sıkıntılar var. Amonyak, nitratlı gübrelerde, kalsiyum, DAP, NPK üretiminde kullanılıyor. Ürün bulunamazsa yapacak bir şey yok. Ürünün bulunabilirliği artık önemli bir sorun. En son 2008'de benzer bir durum yaşanmıştı. Şimdi de aynı durum yaşanıyor. Herkes beklemede. Bakalım ne olacak diye bekleniyor" bilgisini verdi.

Çiftçi para kazanamıyor

Göral, "Burada asıl önemli sorun çiftçinin para kazanamaması" diyerek, şunları söyledi: "Bu sadece Türkiye'de değil, dünyada da çiftçiler para kazanamıyor. Bu yıl TMO, buğday alım fiyatını yüzde 35 artırdı. Ama hammadde nedeniyle DAP gübresinin fiyatı yüzde 120 arttı. Bu sadece bizim için geçerli olan bir durum değil. Dünyada da bu oranlar var. Gübreye erişebilirlik oranlarında düşüş var. En son 2008'de böyle bir durum yaşanmıştı. Gübreye erişim 2008'deki oranların altına düştü. Tabii aynı zamanda gıdaya erişim önemli bir sorun olmaya başlıyor. Çiftçi dünyada da para kazanamıyor. Hükümetlerin çiftçiye daha fazla destek sağlaması gerek."

Gübre üreticileri de yüksek fiyattan şikayetçi

Artan gübre fiyatları nedeniyle üreticilerin suçlu ilan edildiğini ve böyle bir suçlamayı hak etmediklerini vurgulayan Göral, "Gübre üreticileri olarak bizler de artan fiyatlardan şikayetçiyiz. Bizim hedef gösterilmemiz doğru değil. Bizler ülkeye yatırım yapan, istihdam sağlayan üreticileriz, vatan haini değiliz. Yapılan zamların tamamı maliyet kaynaklı. Hammadde dışarıdan geliyor. Hammadde fiyatını biz belirlemiyoruz."

Ayrıca ithalatla karşılandığı için dolar arttıkça maliyet vefiyat artıyor. Bu işletmeler olmasa gübre daha da pahalı olacaktır" yorumunu yaptı.

Avrupa'da doğalgaz fiyatı 2 ayda yüzde 92 arttı

Doğalgaz fiyatlarının ABD'de 16-Eylül 2021'de 5,45 USD/mmBTU (metrik milyon British Thermal Unit= 28.26 metreküp doğal gaz) değerine ulaştıktan sonra düşüş göstererek 23-Eylül haftasında 4,92 USD/mmBTU değerini aldı. Avrupa için belirleyici olan TTF (Hollanda orijinli sanal doğalgaz borsası) fiyatları ise yükselişini sürdürüyor. TTF fiyatlarındaki artış son 1 ayda %50, son 2 ayda ise %92 olarak gerçekleşti ve 23,62 USD/mmbtu seviyesine ulaştı.

Doğalgaz zammı fabrika kapattırıyor

- Mamul fiyatları üretim maliyetini karşılamadığı için doğalgaz fiyatlarındaki artış sonrasında Avrupa'da çeşitli amonyak tesisleri üretimi azaltma veya tesislerini kapatma yönünde karar aldılar. CF Industries Holdings ve Borealis gaz ve elektrik fiyatlarında yaşanan rekor yükselişler sebebiyle İngiltere'deki tesislerini kapattı.
- Yara, planlı bakım ve yüksek doğal gaz fiyatları sebebiyle amonyak üretimini yaklaşık yüzde 40 azaltacağını duyurdu. Üretim düşüşünün çoğu planlı bakım yapılacak Norveç ve Almanya'daki iki tesisten gelecek. Hollanda, İngiltere, Fransa ve İtalya'daki tesislerde de kapasite düşüşü olacak.
- İspanyol gübre üreticisi Fertiberia, yıllık 400 bin ton amonyak kapasitesine sahip tesisinde amonyak üretimine yüksek doğal gaz fiyatlarından dolayı 1 Ekim itibarıyla ara verecek.
- Litvanyalı Achema da Ağustos ayının sonunda yeniden devreye almayı planladığı amonyak tesisini yüksek doğal gaz fiyatlarından dolayı devreye almadı.
- Ukraynalı gübre üreticisi OPZ tesislerini yüksek doğal gaz fiyatları nedeniyle kapatacak.

AB'de amonyak üretiminin yüzde 76'sı gübrede kullanılıyor

Avrupa'da üretilen amonyağın yüzde 92'si üretildiği ülkede değerlendiriliyor. Toplam amonyak üretiminin yüzde 76'sı üre, AN, ve CAN gübrelerinin üretiminde kullanılıyor. Bu üretimin de yüzde 60'ı üretildiği ülkede kullanılıyor. Tesislerin amonyak üretimine devam etmesi durumunda; bu ülkelerin amonyak ihracatını kısıtlamaları bekleniyor.

Üretim kesintilerinin devam etmesi halinde ise ilk olarak mamul ihracatının etkilenmesi çok uzun kesintiler olması durumunda ise yurt içi tüketim için gereken mamul tedarikinin ithalat yoluyla sağlanması bekleniyor.

Avrupa'nın amonyak ihracatı global amonyak ticaretinin yüzde 8'ini oluşturuyor. Tesisler ihracatı kısıtlayacak kadar üretim kısıtlaması yaparsa amonyak ticaretindeki

etki limitli olacak. Kısıtlamaların devam etmesi ve mamul üretiminin de azalması durumunda ise özellikle azotlu gübrelerde diğer ihracatçılar için fırsatlar oluşabilir.

83 milyar dolarlık gübre pazarının ‘enerjisi’ bitti Evrin KÜÇÜK

Küresel ısınma bu yaz rüzgar ve hidroelektrik enerji üretimini olumsuz etkileyince ihtiyaç doğalgazdan karşılandı. Ancak şimdi kış arifesinde gaz stokları son yılların en düşük seviyesinde. Doğalgaz maliyetindeki artış birçok sektörün yanında gübre üretimini vurdu. Geçtiğimiz yıl 83.5 milyar dolarlık büyüklüğe erişen pazarda üretim sıkıntısı baş gösterdi. Fiyatların zaten talep nedeniyle 10 yılın zirvesine çıktığı bir dönemde, gübre fabrikaları yüksek doğalgaz fiyatları nedeniyle kapanmaya başladı.

Gübre fiyatları zaten bir süredir hızla yükseliyordu. Bu yıl tarımsal emtia fiyatlarındaki artışın üretimi desteklemesi gübre talebini artırdı. Özellikle mısır ve soya fasulyesi üretilen bölgelerden gelen talepte ciddi bir artış yaşandı. 2021/2022 sezonunda küresel talebin 200 milyon tonu bulması bekleniyor. Talep artışı ve üretimde girdi maliyetinin yükselmesi fiyatları son yılların en yüksek seviyesine getirdi.

ABD’de gübre fiyatlarını gösteren Green Markets Endeksi yılbaşındaki 417 seviyesinden geçtiğimiz hafta 827 seviyesine yükseldi. Dap gübresinin ağustos sonunda tonu 600 doları aşarken, potasyum klorürün tonu 6 ayda 225 dolara çıktı. Trisiple süper fosfat gübresinin tonu da şubat ayında 450 dolarken, şu sıralar 600 dolar civarında. Üre fiyatları da 335 dolardan 500 dolara geldi.

Devlet gübre sübvansiyonu konusunda çiftçileri desteklemeli Mehmet HANİFİ GÜLEL

Son bir haftada gübre fiyatında astronomik bir artış olduğunu kaydeden Gübre Üreticileri İthalatçıları ve İhracatçıları Derneği Başkanı Metin Güneş, “Bunun en büyük sebebi amonyak bulunurluğunda yaşanan büyük sıkıntıdan kaynaklanıyor. Doğalgaz ve elektrik girdilerinde fiyatının artmasından dolayı Avrupa’da ve Çin’de bazı fabrikalar üretimini durdurdular ve bazıları da kısıtlamaya gitmesinden dolayı fiyatlar artışa geçti” dedi.

Devletin gübre sübvansiyonu konusunda çiftçileri kesinlikle desteklemesi gerektiğini dile getiren Güneş, bu konuda beklentilerinin olduğunu aktardı. İhracatta getirilen kısıtlamaya da değinen Güneş, “Belirli ürünlerin yasaklanması önemli. Burada en azında gübrelerin iç pazarda kalmasıyla arz talepte bir denge oluşturuyor. Dolayısıyla fiyatların daha yatay şeklinde gitmesini sağlayabilir” açıklamasında bulundu.

Gübre fiyatları artışı karşısında çiftçinin gübre kullanımı azalmamasının önemli olduğunu ve bunun için önlemler alınması gerektiğini vurguladı. Herkesin bu konuda elini taşın altına koymasını isteyen Güneş, “Özel sektör, devlet, gübre satıcıları, gübre bayileri elini taşın altına koymalı. Çünkü biz gerekli miktarda gübreyi

30.09.2021

kullanmadığımız zaman ciddi anlamda verim kayıpları yaşarız. Verim kayıpları yaşadığımız zaman gıda tedarik zincirinde sorunlar ortaya çıkar. Bu bizim için de bir dezavantaj oluşturur” şeklinde konuştu.

Bazı zincir marketlere gelen vuruyor, giden vuruyor!

Alaattin AKTAŞ

30 Eylül 2021 Perşembe

✓ **Bazı zincir marketler hem enflasyonu düşük göstermek için TÜİK'le işbirliği yapıyor, hem de fahiş fiyat uyguluyor olabilir mi?**

✓ **Ya TÜİK'le işbirliği doğru değil ya fahiş fiyat. Sakın ikisi birden gerçek dışı olmasın!**

Uzun süredir gündemde olan bir iddia var. TÜİK hükümete yakın bazı zincir marketlerle el altından işbirliği yapıyor ve onların bazı günler fiyatları indirmelerini sağlıyor, o gün de gidip fiyat derleyerek enflasyonu düşük gösteriyor. Aslında böyle gizli bir işbirliği yapılıyor olsa bile bu yöntem enflasyon oranının düşük görünmesine sanıldığı kadar fazla katkı sağlamaz ya, o da ayrı. Bu konuya daha sonra değiniriz.

İşte sözü edilen zincir marketler tam bir günah keçisine döndü. Nasıl dönmesin; çünkü şimdi de bu marketler fahiş fiyat uyguladıkları gerekçesiyle hükümetin hedefinde ve denetime tabi tutuluyor.

Şu durumda iki olasılık var:

- Bir; bu iki iddianın ikisi birden doğru olamayacağına göre biri yanlış.

- İki; her iki iddia da yanlış.

Diyelim birinci olasılık doğru, yani iddialardan birinde yanlış yapılıyor. O durumda hangi iddia yanlış ki?

Bu zincir marketler TÜİK'le işbirliği yapıp fiyat indirimi gibi bir uygulamaya gidiyorsa, fahiş fiyat uyguladıkları iddiası havada kalıyor demektir.

Yok eğer bu marketler fahiş fiyat uyguluyorsa, o zaman da TÜİK'le olan dirsek teması anlamsız bir iddiaya dönüşüyor.

Sahi, bunların hangisi doğru; TÜİK'le işbirliği mi, fahiş fiyat mı?

Sakın ikisi de anlamsız iddialar olmasın!

Yani ne TÜİK'le işbirliği, ne fahiş fiyat!

Tekraren söyleyelim; zaten bu ikisi birden doğru olamaz ki!

Ne yani hükümet, enflasyonun düşük görünmesine katkıda bulunan zincir marketleri fahiş fiyat uyguladıkları gerekçesiyle denetlemeye mi başladı? Sen tut fiyatlarınla oynayarak hükümetin enflasyon hesabına destek ver; sonra hükümet gelsin fahiş fiyat uyguluyorsun diye seni denetlesin!

İkisi de yanlış gibi...

Bazı zincir marketlerin enflasyon hesaplaması sırasında TÜİK'le işbirliği içinde hareket ettikleri iddiasının pek temeli yok. Bu iddianın altı bir türlü doldurulamıyor zaten.

Hemen hemen tüm marketler belli günlerde, hatta belli saatlerde özel indirimler uyguluyor. Bu indirimlere bakarak, söz konusu uygulamadan TÜİK'le işbirliği sonucu çıkarmak hiç doğru olmaz.

Vatandaş oranlara inanmamakta haklı; ama...

TÜİK'in enflasyon hesaplamasının gerçeği yansıtmadığı iddiası gündemden hiç düşmez.

Vatandaş hep ne der:

"Fiyatlar çarşıda pazarda en az yüzde 30-40 artıyor, TÜİK'e göre ise artış yüzde 20 bile değil, bu nasıl iş?"

Vatandaş bunu söylerken çok haklı. Ama bilinmesi gereken bir ayrıntı var.

En son yüzde 19.25 olarak açıklanan TÜFE'deki yıllık artış oranı ortalamayı gösteriyor ve bu oran 400'ün üstündeki mal ve hizmetin fiyatı dikkate alınarak hesaplanıyor. Yani kapsamda fiyatı çok artan ürünler de var, çok az artanlar da.

Ayrıca bazı ürünleri bazı vatandaşlar hiç kullanmıyor.

Örneğin sigara içmeyen biri için sigara fiyatının endekste yer alması anlamsız.

Örneğin kirada oturmayan biri için kira fiyatlarının izlenmesinin hiç anlamı yok.

Örneğin hayatı boyunca araba almamış ve alamayacak biri için kapsamda otomobilin de bulunması çok yersiz.

Ne var ki bütün Türkiye ortalamasında bu mal ve hizmetler tüketiliyor. Dolayısıyla bir ortalama bulmak gerekiyor, işte o da TÜFE.

Bir ayrıntı daha var. Vatandaşın geliri düştükçe gıdaya çok para ayırmak durumunda kalması gayet normal. İnsan önce doymak durumunda. Önce zorunlu ihtiyaçlar; yemekti, barınmaydı, ulaşımdı, giyimdi... Bu zorunlu ihtiyaç konusu mal ve hizmetlerin fiyatında yüksek artışlar oldukça ve bunların fiyatındaki artış ortalamayı aştıkça genel orana olan inanç doğal olarak zayıflıyor.

Hani vatandaş gıda maddelerindeki zam oranının yüksek olduğunu söylüyor ya... TÜİK de aynı görüşte. En çok artış görülen harcama kalemi gıda ve oradaki artış TÜİK'e göre de yüzde 29. Ayrıca gıda maddeleri içinde fiyatı yüzde 29'dan çok daha yüksek artanlar da elbette vardır, bu oran gıdanın ortalaması.

Hükümet daha yüksek zam verebilir

Enflasyonla ilgili olarak TÜİK'e yöneltilen eleştirilerden biri de şu:

"TÜİK enflasyon oranını düşük açıklıyor, böylece çalışanlara ve emeklilere düşük zam verilmesine zemin hazırlıyor."

Varsayalım ki TÜİK enflasyonu bilerek, isteyerek düşük açıklıyor, oranlarla oynuyor.

Hükümet, memura ve emekliye TÜİK'in açıkladığı orana bağlı kalarak zam vermek zorunda mı?

Hükümet açıklanan enflasyondan daha yüksek zam vermek istese buna karşı çıkacak kimse olur mu?

Sonuçta hükümetin elini tutan mı var, istediği kadar zam versin!

Bunlar TÜİK'i savunmak değil

Köşemizi izleyenler her zaman doğru gördüğümüzü yazdığımızı herhalde biliyordur.

Yanlışla yanlış, doğruya doğru!

Aksini kimse yazdıramaz zaten. Yanlış yazabiliriz, eksik değerlendirebiliriz; ama kimse herhangi bir kişi ve kurum lehinde ya da aleyhinde tutum aldığımızı söyleyemez.

Şimdi TÜİK'in enflasyon hesaplamasıyla ilgili yazdıklarımız da biliyoruz ki birilerinin hoşuna gitmeyecek. Ancak eğer TÜİK'in enflasyon hesaplamasında bir yanlışlık

30.09.2021

olduğunu düşünenlerin ellerinde belge varsa, köşemiz onların emirlerine amade! Bu açık bir çek!

Herhangi somut bir bilgiye, belgeye, sayıya dayanmayan “Ama bana göre şöyle” türü değerlendirmeler havada kalmaya mahkum ve bizim gözümüzde hiçbir anlam ifade etmiyor.

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu, A planı değil

30 Eylül 2021

2023 seçimlerine dönük olarak muhalefet cephesinde çok önemli gelişmeler yaşanıyor. Cumhurbaşkanlığı seçimi öncesinde muhalefet dizayn ediliyor.

CHP'li Hatay Büyükşehir Belediye Başkanı **Lütfü Savaş** ne demişti: “**Cumhurbaşkanı adaylığı sadece başarı, sadece birikimle olmuyor. Ulusal ve uluslararası karar vericilerin işaret edeceği bir insanı yapacaklar**” demişti.

1) Mansur Yavaş ve **Ekrem İmamoğlu**'nun belediye başkanlığında devam etmek istediklerini açıklamaları sağlandı. Böylece **İmamoğlu** ve **Yavaş**'ın, cumhurbaşkanlığı tartışmaları sürecinde yıpranmasının önüne geçildi.

2) Meral Akşener, cumhurbaşkanı adayı olmadığını, başbakanlığa talip olduğunu açıkladı. Böylece cumhurbaşkanı adaylığı konusunda **Akşener** mi olacak, **Kılıçdaroğlu** mu olacak tartışmasının önüne geçildi. Kafa karışıklığına son verildi.

HDP OPERASYONU

3) Kılıçdaroğlu, HDP ile Kürt sorununu çözebileceklerini belirterek, kapatma davası öncesinde HDP'ye hayat öpücüğü verdi. HDP'yi yeniden güçlü bir siyasi figüre dönüştürdü.

4) HDP, ittifaka girmeyeceğini açıkladı. Böylece Millet İttifakı üzerindeki HDP ile ittifak yapıyorsunuz ithamının kalkması amaçlandı. Ama asıl önemli olan HDP, cumhurbaşkanı adaylığı konusunda muhalefetle anlaşabileceğini açıkladı.

5) Böylece HDP'nin cumhurbaşkanı adayı çıkarmadan, muhalefetin ortak cumhurbaşkanı adayına destek vermesi garanti altına alındı.

LİDERİN TAVRI BELİRLEYECEK

6) Bu gelişmeler cumhurbaşkanlığı yarışında **Kılıçdaroğlu**'nun öne çıkmasını sağladı.

Ancak HDP'nin ortak adayı işaret etmesi, **Meral Akşener**'in cumhurbaşkanı adayı olmayacağını açıklaması, **Temel Karamollaoğlu**'nun **Kılıçdaroğlu** ve **Akşener** aday olur ama kazanamazlar tespiti **Kılıçdaroğlu**'nun adaylığı üzerinde karabulutların oluşmasına neden oldu. Millet İttifakı'nın liderlerinin tavrı belirleyici olacak.

7) Kararsızların, muhafazakâr seçmenin, Kürtlerin **Kılıçdaroğlu**'na destek vermekte zorlanacağı gerçeğini de buna eklemek gerekiyor.

8) Cumhurbaşkanlığı seçiminde **İmamoğlu**'nun, **Yavaş**'ın, **Akşener**'in fedakârlık yaptığı bir dönemde **Kılıçdaroğlu**, hırsları uğruna cumhurbaşkanı adaylığında feragat etmeyen lider pozisyonuna düşüyor.

KILIÇDAROĞLU B PLANI

9) Bu durum **Kılıçdaroğlu**'nun, kişisel hırsları uğruna cumhurbaşkanlığı seçimlerini kaybettiren lider damgasını yemesine yol açabilir. Gelişmeler kendi lehine olarak gözüксе bile **Kılıçdaroğlu**'nun cumhurbaşkanı adaylığı kararını vermeden önce, bir değil bin defa düşünmesini gerektiriyor.

10) Zaten 2023 seçimleri öncesinde muhalefet cephesini dizayn eden iradenin önceliği **Kılıçdaroğlu**'nun cumhurbaşkanı adaylığı değil. A planı **Kılıçdaroğlu** değil. Muhafazakâr kesimin de oylarını alabilecek yıpranmamış bir isim üzerinde duruluyor. Bu son anda **Yavaş** ya da **İmamoğlu** mu olur yoksa ibre üçüncü bir isme mi döner o belli değil. Çünkü arayış sürüyor.

CHP'NİN OYLARI NEDEN YÜKSELMİYOR?

Muhalefet açısından olumlu bir süreç yaşanıyor. Pandemi ve ekonomik zorlukların etkisi, 2023 seçimlerinde muhalefetin cumhurbaşkanı adayının kim olacağı konusu muhalefeti önemli bir siyasi aktör haline dönüştürdü.

KONDA Genel Müdürü **Bekir Ağırdir**, Habertürk'te önemli bir noktaya dikkat çekti. 2023 seçimlerinde sonucu Kürt oylarının değil, kararsızların belirleyeceğini savundu. Kararsızların CHP'ye gitmediğinin altını çizdi. CHP'yi en çok düşündüren soru da bu. CHP'nin çözmesi gereken temel sorun da işte bu. Tüm olumlu şartlara rağmen CHP'nin oyları bir türlü yükselmiyor. Oysa CHP yerel seçimlerde bunu başarmıştı.

KILIÇDAROĞLU DA RAHATSIZ

Kılıçdaroğlu'nun da bundan rahatsız olduğu gözleniyor. Yerel seçimlerde **Mansur Yavaş**'ın ülkücü kökenli, **Ekrem İmamoğlu**'nun eski ANAP'lı olduğunu ileri sürüp itiraz edenlere, “**CHP'nin oyları seçimi kazanmaya yetmiyor. Seçimi kazanmak için kent yoksullarının ve muhafazakâr kesimin oylarını almak gerekiyor. Bunu**

hangi adayla sağlayacaksınız?” diye karşı çıkmıştı. **“Eski CHP”** alışkanlığı ile yapılan çıkışlar, geniş halk kitlelerinin CHP'ye uzak durmasına neden oluyor.

KÖKÜNÜ KAZIMAK

Birkaç örneği paylaşmak istiyorum. **Ünal Çeviköz**'ün son dönemlerdeki en büyük kazanımlarımızdan biri olan Mavi Vatan'a en çok CHP'nin sevinmesi gerekirken, Yunanistan'ın tezleriyle karşı çıkması...

Azerbaycan'ın 30 yıllık yarası olan Karabağ'da Ermenistan'a karşı elde ettiği zaferle coşacağına yine **Ünal Çeviköz**'ün Ermenistan'ın radikal İslamcı teröristler iddialarını dile getirmesi.

CHP Milletvekili **Ali Mahir Başarır**'ın, Cumhurbaşkanı **Erdoğan'a**, **“Ulan”** diye hitap etmesi.

CHP'li **Aykut Erdoğan**'nın Cumhurbaşkanı'yla ilgili **“Ölsün istiyorum”** denilen bir videoyu paylaşması.

Ali Mahir Başarır'ın Türk Milleti'nin gözbebeği ordumuz için, **“Devletin ordusu Katar'a satılmış”** ithamında bulunması.

CHP'li Bolu Belediye Başkanı **Tanju Özcan**'ın, bebeği olmadığı için kendisinden yardım isteyen başörtülü bir kadın hakkında yaptığı konuşma.

CHP Etimesgut İlçe Başkanı **Cemal Emir**'in çıtayı biraz daha yükseltip **“Bu ceberut adamı ülkenin başından atacağız. Bir daha onun gibisi gelmesin diye bunların kökünü kazıyacağız”** diye konuşması.

Kökünü kazımak istediğiniz insanlar size oy verir mi? Bu kafayla mı seçimi alacaksınız?

ESNAF VE GENÇLİK PAKETİNDE NE VAR?

CUMHURBAŞKANI Erdoğan'a sunulan raporlarda 7 başlık öne çıkıyor, bunun dördü ekonomiyle ilgili demiştim ya, şimdi bunun bir adım ilerisine geçeceğim.

Cumhurbaşkanı'na MKYK ve MYK üyeleri, milletvekilleri, il başkanları, anket firmaları, CİMER'e gelen şikayetlerin analizi ve Erdoğan'ın yurt gezileri sırasında yaptığı gözlemleri bir fotoğrafın ortaya çıkmasına neden oldu.

Sorunlar tespit edildi, şimdi adım adım çözümler devreye sokuluyor.

KÜÇÜK ESNAFTAN VERGİ KALDIRILIYOR

Küçük esnafın omzundaki vergi yükünün kaldırılması için bir çalışma yapılıyor. 2021 yılı için yıllık cirosu 240 bin liranın altında olan esnafı vergiden muaf tutacak düzenleme geliyor. 2022 yılında yürürlüğe girecek düzenleme 57 maddeden oluşacak ve 850 bin esnafa vergi mükellefiyeti sağlayacak. Vergi kaçağının önlenmesi açısından defter tutmaya devam edecekler ama 2022 yılında yeniden değerlendirme oranıyla bu rakam 250 bin liraya çıkacak. 250 bin liranın altında cirosu olan esnafı kapsayacak. Terzi, ayakkabı tamircisi, berber, kahvehane gibi basit usulde defter tutan küçük esnaf ile yıllık cirosu 240 bin liranın altında olanların gelir vergisinden muaf olması öngörülüyor.

MESLEK LİSELERİNİ TEŞVİK

Bu paketin ikinci bir ayağı daha var. O da meslek lisesinde okuyan gençlerimizi ilgilendiriyor. Sadece meslek liseli gençleri değil, sanayimizin ara eleman ihtiyacını karşılaması açısından da önem arz ediyor.

ÜCRETLERİNİ DEVLET KARŞILAYACAK

Meslek lisesi öğrencilerini ara eleman olarak istihdam eden işverenleri teşvik etmek için, öğrenci başına 760 liralık desteğin tamamı devlet tarafından karşılanacak. Böylece hem sanayinin ara eleman ihtiyacının karşılanması hem de meslek lisesi mezunlarının istihdamı amaçlanıyor. Ayrıca sanayide kalfalık seviyesine yükselen lise öğrencilerinin ücreti ise 1.200 liraya yükselecek. Bunun tamamı da yine devlet tarafından karşılanacak. Öğrencilerle ilgili teşvikin devreye girmesiyle birlikte iş garantili öğrenci sayısının 160 binden 500 bine çıkarılması hedefleniyor. Gençler için, ileride bir düzenleme daha düşünülüyor. Açıklandığında gençlerin memnun kalacağından eminim.

Esfender KORKMAZ

Organik tarımda da kaybettik

30 Eylül 2021 Perşembe

IFOAM (Uluslararası Organik Tarım Hareketleri Federasyonu) ve FIBL (Organik Tarım Araştırma Enstitüsü), araştırma sonuçlarına göre; **"tamamlayıcı bazı faktörlerle birlikte, organik tarım dünyayı doyurabilir. Hatta dünya nüfusunun beslenebilmesi için, mevcut tarım arazilerinin yüzde 60'ında organik üretime geçilmesi yeterlidir. "**

Türkiye sanayi çağını ve bilgi çağını kaçırdı. Şimdi de organik tarım imkânlarını kaçırıyor.

Organik tarım da aynen turizm gibi doğal imkanlar, iklim ve genç nüfusu itibariyle, Türkiye için potansiyel bir ekonomik imkândır.

Aşağıdaki tabloda 2003 yılı ile 2016 yılı arasında, organik tarım üretimi verileri yer alıyor. Türkiye önce organik tarım üretimini artırdı ve fakat sonrasında düşmeye başladı. Çünkü bugünkü iktidarın tutarlı bir tarım politikası yok. Devlet organik tarımın arkasında duramadı.

ORGANİK TARIM ÜRETİMİ				
YILLAR	TOPLAM ÜRETİM (Ha)	İNDEKS	TOPLAM ÜRETİM (Ton)	İNDEKS
2003	1043	100	32105	100
2005	28737	275	132852	413
2010	318948	3050	101235	3153
2013	2100177	2014	697736	2173
2016	144735	1387	846493	2636

Kaynak; Türkiye Organik Bitkisel Üretim Verileri ve Değerlendirilmesi Mesude Ünal, Bahar Aydın Can; Kocaeli Üniversitesi (Bazı yıllar seçildi.)

1. AKP iktidarında devlet tamamıyla dışlandı. Oysaki tarımda sivil organizasyonlar belirli bir yere kadar başarılıdır. Ülke düzeyinde organik ürünler üretimi için tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de devletin öncülük etmesi gerekir. Maddi teşvikleri artırması ve denetim yapması gerekir. Özellikle denetim yapılmalıdır. Aksi halde bu konu da istismar edilirse yurt dışı satış imkânları bir daha geri dönmek üzere kapanır.

2. Öte yandan Türkiye için hayvansal organik ürünler de bitkisel ürünler kadar önemli bir potansiyeldir. Türkiye hayvancılıkta da kaybetti. 1970'li yıllara kadar Türkiye, Rusya'ya canlı hayvan ihraç ederdi. Bugün dünyadan et ithal eden bir ülke olduk.

3. Doğal kaynaklarımız ve imkânlarımız duruyor, biz öyle bakıyoruz. Hiçbir plan-proje yok. İktidar bakmanın ötesinde ovalara imar izni veriyor. TOKİ'ye villa yaptırıyor.

Söz gelimi, Türkiye'de hayvancılığın gelişmiş olduğu bölgelerde **"Hayvansal Organik Ürünler Organize Sanayi Bölgesi"** kurulabilir. Bu alana yakın bölgelerde, aynı zamanda besi organize sanayi bölgeleri de kurulabilir.

Besi bölgelerinde:

Hayvan Üretimi,

Hayvansal atıkların ortak değerlendirilmesi (Biyogaz gibi),

Ortak yem bitkileri üretimi,

Ortak Mera kullanımı,

Ortak süt sağma tesisleri.

Üretim ve pazarlama alanında ise:

Süt ve süt ürünleri fabrikası kurulması,

Soğuk hava deposu,

Kalite kontrol amaçlı akredite laboratuvarı,

Organize süt-süt tozu ve peynir imalatı,

İhracat ve iç pazarlama.

4. Türkiye'nin bir başka önemli potansiyeli, organik bal üretimidir. Ülkemizin ekolojik koşulları organik bal üretimi için uygundur. Özellikle Kuzeydoğu Anadolu'da flora zengindir, sentetik kimyasalların kullanımı sınırlıdır.

Üretim ve pazarlama, kooperatif ortaklıklar şeklinde olursa sonuç alınır. Ne var ki bizde kooperatifçilik kültürü gelişmemiştir. Organik bal üretiminde arıların pahalı beslenmesi yanında söz konusu kooperatifçiliğin zorlukları gibi handikaplar vardır.

Ancak markalaşma gerçekleşirse, kooperatifçiliğin, fiyat avantajı, kredi kolaylığı, ortak pazarlama maliyetlerinin daha düşük olması gibi önemli avantajları bulunmaktadır. Bunun için de devletin el atması gerekiyor.

Sonuç; siyasi iktidar tarımda politika geliştirmedir. Hamasetle geçiştirir. Şimdi de gıda fiyatlarını polisiye önlemlerle çözmeye çalışıyor.

İbrahim Kahveci

Vazgeçtiklerimiz...

Hazine ve Maliye Bakanlığının Kamu Maliyesi Raporu'nda enflasyonla mücadele için 102,6 milyar liralık kamu gelirinden vazgeçildiği bildirildi...

Vazgeçmek önemlidir tabii.

İnsanoğlu nelerden vazgeçmiyor ki... Mesela ülkenizde yanlış yönetim sonucu bir işte çalışarak ailenizi geçindirmekten vazgeçiyorsunuz. Hatta küçücük evladı bir şeyler istediğinde onu alamadığı için arka odada canından bile vazgeçenlerimiz oldu.

Bugün baktığımızda aslında siyasi tercihlerimiz sonucu çalışmaktan ve hayattan vazgeçmiş durumdayız.

Bize sunulan yerli ve milli bir dava ile bazılarımız çöpten ekmek bile topluyor. Ama bize bu davayı sunanların lüks ve gösteriş içinde yaşamları da bizim kendi refahımızdan vazgeçişimizi gösteriyor.

Vazgeçiş aslında sadece olan bir varlıktan veya imkândan vazgeçiş olarak düşünülemez. Olması güçlü ihtimal bir varlıktan da vazgeçmiş olabiliriz.

Mesela bugün ülkemiz liyakat ve doğru bir yönetimle nasıl bir refah içinde olurdu? Bunu sakın ha düşünmeyin bile...

Bir başka vazgeçiş...

Korona salgını çıkıyor ve siz hayatınızdan vazgeçmek istemiyorsunuz. İşte tam da bu nedenle toplu taşıma yerine kıt kanaat elinizdekilerle bir araba almak istiyorsunuz. Ama Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde derhal araba vergileri hızla yükseltiliyor...

Artık bir araba alma imkânınız da ortadan kalkmış oldu? Acaba burada kim ve neyden vazgeçmiş oluyor?

Ama asıl vazgeçiş ödediğiniz paranın karşılığı olsa gerek... Örneğin bir alış-veriş yapmak istiyorsunuz ama parayı verdiğinizde ürünü-hizmeti alamıyorsunuz. Size diyorlar ki, o ürünü Cengiz'e verdik; o hizmeti Limak aldı... Ya da sizin verdiğiniz paralar Kolin'e gitti, Kalyon'a aktarıldı.

İşte şu anda tam da bunun benzerini yaşıyoruz.

Devlet vergi toplar, çünkü karşılığında kamusal hizmetleri gerçekleştirir. Siz vergi ödersiniz ve karşılığında adalet beklersiniz. Ama o da ne... Adalet size uğramamış.

Siz vergi verirsiniz ve karşılığında güvenlik beklersiniz. Ama oda ne... Beklediğiniz güvenlik sizi veya evladınızı gözaltına almaya gelen polis olmuş.

Siz vergi verirsiniz ve karşılığında sağlık hizmeti beklersiniz. Ama o da ne... Sağlıkta parayı şehir hastaneleri üzerinden Hazine garantili müteahhitler götürmüş.

Siz vergi verirsiniz ve karşılığında yol, köprü yapılmasını beklersiniz. Ama o da ne.... Yollar köprüler meğerse yine bu Hazine garantili müteahhitlerin para toplama yeri haline gelmiş.

Siz gelirinizden vergi ödersiniz ama Cumhurbaşkanlığı Hükümeti sizin paranızı Cengiz'e, Limak'a, Kolin'e, Kalyon'a aktarmış. Size hizmet edecek meğerse para kalmamış.

Sizin vazgeçişleriniz aslında birkaç müteahhidin vazgeçemediği şeyler olmuş: İhale olmuş, Hazine garantisi olmuş, fazlalık ödeme olmuş...

İyi ama Hükümet hiç mi vazgeçmemiş???

Elbette vazgeçmiş...

Cengiz'in vergisini almaktan vazgeçmiş

Limak'ın vergisini almaktan vazgeçmiş

Kolin'in vergisini almaktan vazgeçmiş

Kalyon'un vergisi almaktan vazgeçmiş....

İşte onlardan vazgeçtiklerini gelmiş sizden alivermiş.

Adına da enflasyonla mücadele için demişler.

Oysa enflasyonla mücadele öyle olmaz.

Alırsın vatandaşın tüm parasını, geriye zırnık bırakmazsın. Böylece talep olmaz ve fiyatlar da hiç artmaz.

Bunu da biz mi size öğreteceğiz sevgili Hazine ve Maliye Bakanlığı... Sizler Türk Halkının değil, Hazine garantili müteahhitlerin kasası olmadınız mı? Sayıştay raporları bunu gösteriyor. 84 milyonu daha ne kadar sağarız ve talebi sıfıra düşürürüz diye aklınıza yeni vergiler gelmiyor mu?

Hadi kolay gelsin...

Mecliste yeni vergilerinizi bekliyoruz.

30 Eylül 2021, Perşembe

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

CHP ve İYİ Parti'ye çok dikkat edelim

Türk siyasetinin sorunlarını takip ederken, tahlil ederken gözlemlerine çok güvendiğim bir dostum dün beni uyardı. Dedi ki: "Ülkemizin son yıllarda yaşadığı olumsuzlukların ve muhalefetten kaynaklanan problemlerin başlangıcı iki noktada oluştu. Bu noktalardan biri Deniz Baykal'ın bir FETÖ komplosuyla yani kasetle tasfiye edilip yerine Kemal Kılıçdaroğlu'nun getirilmesidir. İkinci nokta ise İYİ Parti'nin Meral Akşener liderliğinde FETÖ'ye yakınlığıyla milliyetçi cephede yer almasıdır."

Artık Türk siyasetinde alıştığımız Cumhuriyet Halk Partisi yok. Bu partinin artık bütün algıları Washington merkezli. Türkiye'nin çıkarları değil Amerika'nın çıkarları sanki daha önemli. Türkiye terörle mücadele içi güney topraklarında harekâta başlarken CHP bunu sorguluyor, Türkiye Akdeniz'deki çıkarlarını korumak için Libya ile işbirliği yaparken CHP bunu da sorguluyor. Sanki CHP değil CIA var siyasetimizde.

İYİ Parti'nin Meral Akşener'ine gelince. Bu figür AK Parti dahil diğer partilerin içinde yer aldı ve onlara sonra sırtını döndü. Ana fonksiyonu Türk milliyetçilerini FETÖ'cü çizgiye getirmek gibi görünüyor. Bu açıdan bakıldığında Türk siyaseti bir yanda CIA'den diğer yanda FETÖ'den esen rüzgârların savrulmasına bırakılmış durumda. Bereket Recep Tayyip Erdoğan ve onun iktidarında yapılan hizmetlerden yararlanan milyonlarca insan var. Karayolları, köprüler, hastaneler, hızlı trenler, deniz altından geçen tüneller ve böylece sayamayacağımız kadar çok hizmet Türk insanının önüne getirildi. CIA'in ve FETÖ'nün bu hizmetleri unutturması mümkün değil. Bir önemli konu daha, artık Türkiye'de darbe ihtimali yok. 15 Temmuz 2016'da halkın darbeye nasıl direndiği de ortaya çıktı.

Yine de "önce Türkiye" diyen eski CHP'yi özlüyoruz. Yani bir Deniz Baykal'ın, bir Bülent Ecevit'in ya da bir İsmet İnönü'nün Türkiye'nin ulusal çıkarlarını yok saymaları ve Amerikan ağızıyla Türkiye'yi yorumlamaları düşünülebilir miydi?